

Юрій Винничук

Казки зі Львова

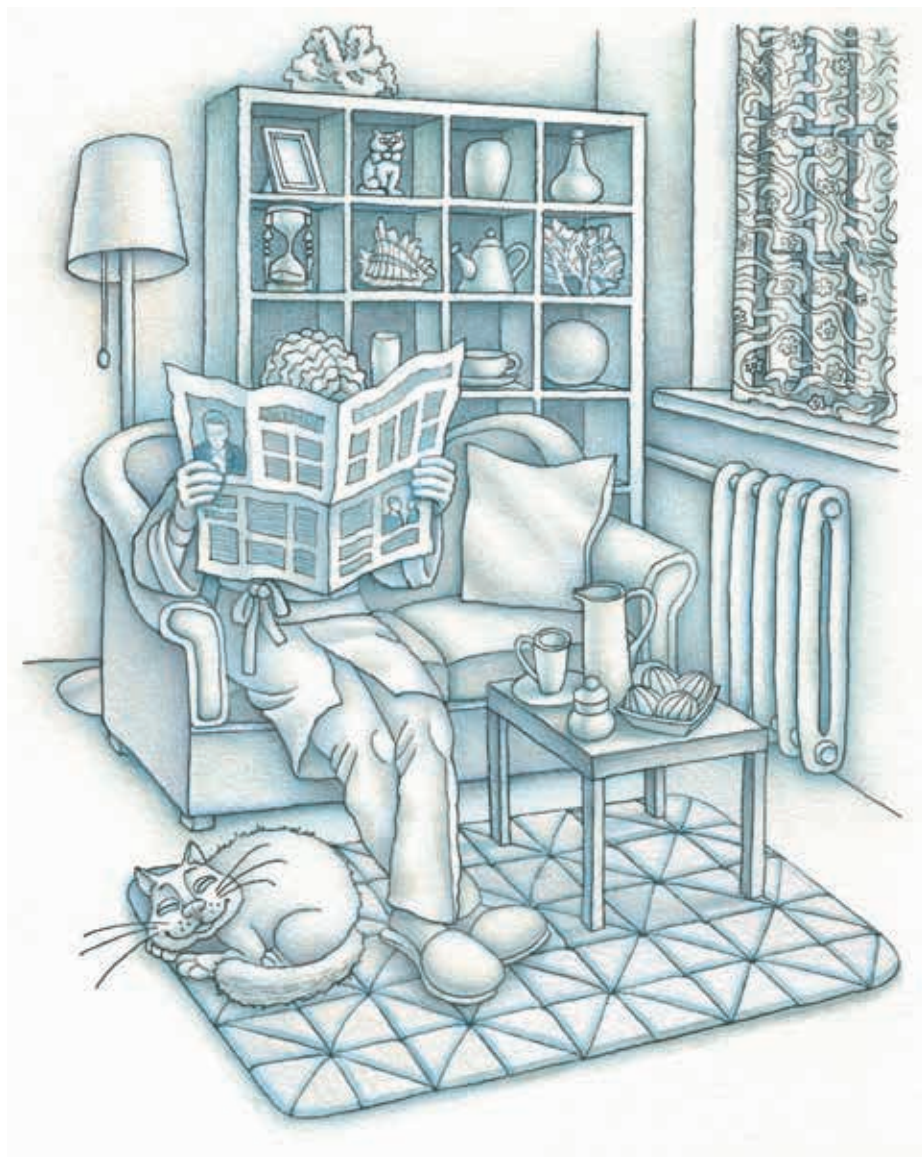
Для дітей дошкільного віку

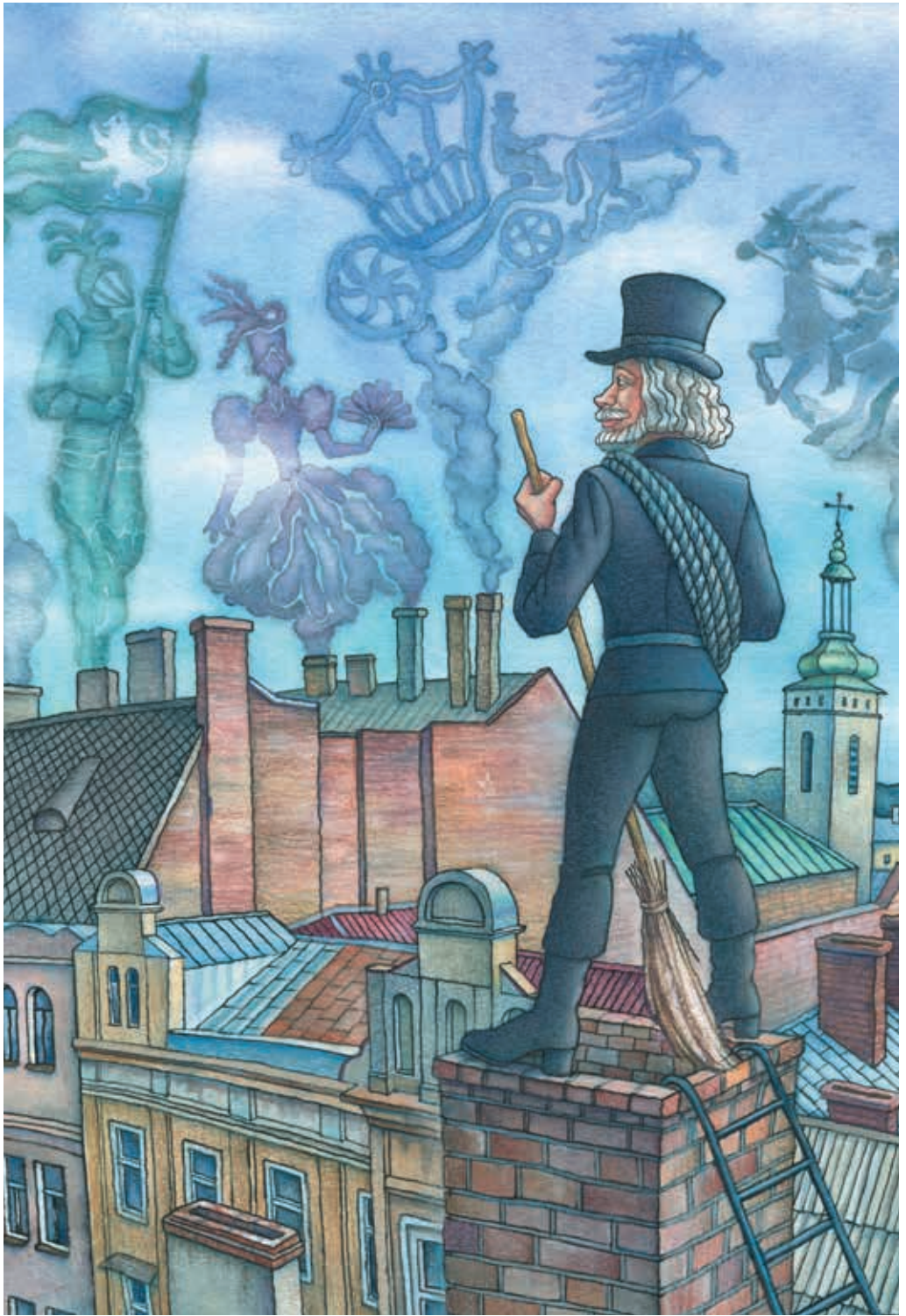
Ілюстрації Ірини Борисової

Харків
«ФОЛО»
2019

*Казка
про львівські комини*

Н

а кожному львівському будинкові є дах. А на кожному львівському даху височить цегляний комин. А над коминим вже нічого нема, тільки небо. І буває воно різне — коли веселе, коли сумне. Тільки комин завше однаковий.

Комин поводитьсь так, мовби був не знати який старий. Виглядає на старого діда, який курить люльку. Дим з нього валить подеколи густий-прегустий, а деколи такий, що ледве видно. Але не дай Боже вам назвати комин димарем. Він цього страшно не любить і може образитися.

А знаєте, що буває, коли комин образиться? О, він тоді перестає курити люльку і затримує дим у собі. Дим не має куди подітись і вертається до хати, стелиться по кімнатах, і всі в хаті одразу мусять затуляти носи, відчиняти вікна і кликати сажотруса.

Але стійте! Ще не кличте сажотруса, доки я вас не попередив, що не дай Боже назвати сажотруса сажотрусом — він може гірко образитися. Сажотруси люблять, аби їх називали коминярами. І то ще аби казали: «Прошу пана коминяра, чи були б ви такі ласкаві почистити нам комина?»

Сажотруси, маючи справу з чорною сажею, в себе вдома надають перевагу всьому білому. Тому коли завітаєте до сажотруса, не дивуйтеся, що він вас зустріне в білому костюмі і в білій сорочці. І в хаті у нього усе геть біле-біле, так що попервах самого сажотруса навіть важко розгледіти. Коли він у білому костюмі сидить на білому дивані і читає свою білу сажотрусячу газету, можете навіть не придивлятися, все одно не побачите нічого. Мусите кричати:

— Агов! Пане коминяре! Агов!

І не бійтеся кричати голосно, бо сажотруси то люблять. Це, можна сказати, їхня улюблена розвага.

Але коли вони йдуть трусити сажу, то вбираються в усе чорне. Кожен комин дуже любить, коли його чистять. Бо то так, як би вам спину чухали. Комин тоді просто мліє від щастя, він одразу перестає гніватися і починає

поволі випускати дим. Але не весь одразу, а так потрохи, щоб не показати вам, як скоро він роздобрів, коли його почали чистити.

Комини, що стоять на старих будинках, вважають себе великими панами, бо ще пам'ятають князів та королів. Їм є що розповісти молодим коминам, і ті їх уважно слухають. А розмовляють комини не чим іншим, як димом. Дими над коминами увесь час міняються, і коли уважно вдивлятися в них, то можна помітити обриси різних фігур. Та це мало що нам дає, навіть коли пізнаємо в тих фігурах вершників, лицарів або панів у каретах, бо мова диму нам незрозуміла.

Колись із цих старих коминів вилітали відьми на свої гуляння на Лисій горі. Вночі полюбляли сидіти на коминах домовики й перегукуватися: «Пугу-пугу! Пугу-пугу!» Тепер тільки ворони сидять і гріються коло диму.

Старі комини дуже не люблять, коли хтось їх порівнює з новітніми димарями на багатоповерхових будівлях.

— Ніякі це не комини, а так собі — будки, — бурчать старі комини. — Тільки й того, що високо видерлися і мало не ціле місто оглядають. А чим вони димлять? Ну хіба то дим? Та це ж сором тільки: ні запаху, ні кольору...

Одне слово — будки. І що цікаво, назвеш такий новітній димар будкою, а він і образитись не вміє. Не те що старий прокурений комин, який пахне вудженими ковбасами й шинкою. Постоїш біля нього кілька хвилин, то враз і сам пропахнеш, мов справжній сажотрус... пробачте, коминяр.

Зміст

КАЗКИ ЗІ ЛЬВОВА

Казка про львівські комини

5

Катеринка

10

Історія пирога з вишнями

18

ЧУДЕРНАЦЬКІ КАЗКИ

Мандрівна Ковбаска

25

Хто живе у мармуляді

29

Пан Таляпс

32

Ніяка собі казка

34

КАЗКИ ВЕСЕЛІ І СУМНІ

Будиночок № 7

41

Три жучки

44

Шлюбні оголошення Кротика

51